

DE ZETEL DER MENSELIJKE KRACHTEN

Een mens is een mens omdat zijn denkvermogen hem in staat stelt zich meer te herinneren, meer te overzien en met meer zelfbeheersing te reageren dan de z.g. lagere levensvormen. Dat is begrijpelijk want een mens beoordeelt zijn eigen wezen altijd uit een vergelijkend standpunt. Hij kan niet nagaan in hoeverre een dier denkt of niet denkt, leeft of niet leeft. Hij ziet alleen het uiterlijke verschijnsel, maar kan tot op zekere hoogte in zijn medemensen doordringen tot achter het masker, omdat er een begrip, een mogelijkheid tot mededeling is.

Deze mogelijkheid tot mededeling nu strekt zich niet alleen uit tot het erkennen van elkaar; men kan die mogelijkheid tot mededeling ook op vele andere niveaus gebruiken. Wij zien b.v. dat een mens een ander hypnotiseert en dat hij hierbij geen gebruik maakt van de kunstmiddelen die b.v. een slang gebruikt om haar slachtoffer te biologeren; iets, dat een vorm van concentratie, die de hypnose nabij komt, soms tot stand brengt. Wij moeten ons vanavond dus niet alleen gaan verdiepen in de vraag: Wat is de mogelijkheid tot menselijke communicatie? Maar ook in de grote vraag: Waar ligt eigenlijk de bron van die typische krachten die de mens aan anderen kan overdragen?

Ik heb in het begin een formulering gebruikt die onder de mensen is ontstaan en daarbij valt, zoals u misschien hebt ontdekt, de nadruk sterk op het denken. Het denkvermogen van de mens is bepalend voor zijn besef van zijn omgeving en de mate van communicatie die hij met die omgeving kan vinden. Verder blijkt bij de mens belangrijk te zijn: een gemeenschappelijke norm waardoor een vorm van begrip tot stand komt.

Het denken

Het denken kan worden uiteengegrafeld in een mechanisch proces; afhankelijk dus van de doorlaatbaarheid en gerichtheid van de moleculairstructuur van de hersencellen, de begeerte-elementen die bij de mens sterker dan bij het dier bepaald blijken te worden door de structuur in de hersenen en de daarin bestaande regelmatige gedachtesporen, dus de meest voorkomende denkwijzen.

Wij ontdekken verder in de mens angsten. Die bestaan in het dier ook. Bij de mens hebben ze een tweeledige vorm. Allereerst de oervorm waarbij de oude angsten van het menselijk geslacht, overgebracht via de erfelijkheid (de genetische weg dus) tot in de huidige tijd een rol spelen (b.v. de gedachte aan vallen; één van de meest voorkomende angstdromen); en ten tweede wat ik zou noemen de psychische angsten die zijn ontstaan uit een vertekening van de werkelijkheid.

Het is eigenaardig dat de verlangens van de mens, zijn wil en zijn begeerte altijd worden bepaald door een imaginaire toestand, terwijl de angsten (die tweeledig zijn) soms zijn gebaseerd op werkelijkheid en soms op imaginatie. Wat een mens nu met zijn wil tot stand brengt, blijkt weer bepalend te zijn voor de kracht die hij ontwikkelt. De wil kan onbewust of bewust tot uiting komen. Wanneer een mens door een groot gevaar wordt bedreigd (hij vlucht b.v. voor een brand of voor een grote bedreiging), dan blijkt hij in staat te zijn grote reservekrachten op te brengen. Wanneer wij nagaan wat er dan wordt gepresteerd, lijkt het mij heel moeilijk om dit alleen maar aan een verhoogde adrenalineafscheiding e.d. toe te schrijven. Er is iets meer: er is een monomane vasthoudendheid aan één begrip: vluchten. En daarbij wordt klaarblijkelijk niet alleen de gehele lichaamskracht verbruikt, maar bovendien ook nog een andere kracht. Welke, dat is moeilijk te zeggen. Ik kom daarop dadelijk nog terug.

Aan de andere kant kunnen wij zeggen: Waar de mens onbewust door zijn angst wordt gedreven, wordt hij altijd bewust door zijn begeerte gedreven. Wanneer ik iets wil bereiken en ik leg daarin mijn gehele wezen, dan ontstaat er ook een zekere monomane gedachtegang. Maar deze heeft het voordeel dat zij gekend is, dat ik haar besef. En vooral wanneer het doel, waarop de wil is gericht, buiten de normale fysieke processen van de mens ligt, blijkt de wil verder ook in staat te zijn de omstandigheden zelve te wijzigen.

Een mens blijkt, wanneer hij bewust door een wilsproces wordt gedreven, in staat te zijn om de situatie zeer snel te vatten, te verwerken en te wijzigen. Die wijzigingen geschieden weer ten dele onbewust. Er is een kracht die daarvoor aansprakelijk moet worden gesteld en die in of rond de mens schijnt te zetelen, want zij staat tot op grote hoogte onder zijn beheersing. Zij wordt echter niet gebruikt, althans niet bewust, door de gemiddelde mens. Ook op deze kracht komen wij terug.

Ik heb u hier nu een algemeen beeld gegeven van de mens en zijn drijfveren. Nu moet ik eerst nog even verder ingaan op het menselijk denken en het denkvermogen.

Het typische van een mens is nl. dit: hij kan zich iets voorstellen, dat niet is, dat voor zover hem bekend nooit is geweest en dat - in de onderdelen bekend zijnde - in de totale structuur absoluut nieuw kan heten. De mens vernieuwt, hij scheidt. Het dier creëert tot op zekere hoogte, maar het is altijd een herscheppen, een herhalen van hetzelfde motief. Bij de mens kan een nieuw motief naar voren komen. Dit motief kan ergens in een wereld geschapen zijn, waar dan toch eerst moet worden gevisualiseerd wat men wil; er is een voorstelling mogelijk. De mens heeft klaarblijkelijk een tweede wereld of een tweede werkelijkheid waarin hij dus structuren en situaties kan scheppen, die niet met de werkelijkheid overeenstemmen en van daaruit kan over gaan tot de verwerkelijking van die structuren of situaties. Hierbij blijkt de kracht die een bepaalde mens bezit plus zijn wil zeer belangrijk te zijn voor de mate waarin die verwerkelijking mogelijk is. De conclusie die wij dus t.o.v. de mens kunnen stellen, is: Het is vooral zijn vermogen om het niet-gekende of het niet-bestaande door combinatie uit zichzelf te scheppen dat hem meer maakt dan alles rond hem. Krachtens zijn geheugen beschikt hij over een grotere mate van ervaringen. En stoffelijk gezien heeft hij verder enkele krachtbronnen die niet algemeen worden erkend, maar door welke hij grote invloed op de buitenwereld kan uitoefenen.

Ik laat dit hier even rusten want wij moeten overgaan tot de kracht zelf en dan kom ik allereerst tot de conclusie:

De kracht, die de verwerkelijking van de gedachten scheidt, is niet een kracht, die alleen in de mens zelf kan zetelen. Het blijkt nl. dat een gemeenschappelijke uiting weliswaar die kracht vergroot, maar ook dat de intensiteit van een enkele mens soms een soort lawine van krachten kan veroorzaken. Vergelijk: Een enkele mens bidt om genezing; door de intensiteit van zijn geloof en zijn gebed verwerkelijkt hij deze. Tienduizend mensen verwachten een genezing, maar bidden daarom veel minder intens en met het zelfde resultaat.

De kracht, die hier wordt aangeboord, is m.i. nog van een menselijke geaardheid, ofschoon ze verbonden kan zijn met bovenstoffelijke krachten. Er is nl. sprake van een gemeenschappelijk denken. Denken is energie. Energie, zoals ze bij het denken wordt uitgestraald, is weliswaar van een zeer geringe sterkte bij de doorsnee-mens, maar zij kent fluctuaties en mag dus worden beschouwd als veldcreërend. De vergelijking met een magnetisch veld is natuurlijk niet volledig juist, maar in zijn geaardheid en zijn gedragingen kunnen wij toch zeggen dat de gedachte ongeveer dezelfde eigenschap heeft, mits wij tevens stellen dat reflexen in zekere mate mogelijk zijn, waardoor de invloed sprongsgewijs bepaalde gebieden bereikt en tussenliggende gebieden onberoerd laat.

Ik stel dan: Wanneer ik denk, genereer ik een op zichzelf zwak veld. Wanneer dit veld echter een andere kracht beroert die daarop onmiddellijk aanslaat (en wel een gemeenschappelijke kracht die de mens omringt), dan zal een lawine van kracht kunnen ontstaan, als de eerste beroering van uit de menselijke gedachte sterk genoeg is. Hier is de mens ten dele - niet geheel - bepalend voor de richting, de gevolgen en de totale ontwikkeling, voortvloeiend uit de gedachte. Alle menselijk denken samen vormt nu de grondkracht, waaruit de mens door zijn gericht gedachteleven kan putten en waarmee hij tot op zekere hoogte de verwerkelijking van zijn wensen kan afdwingen.

Over deze kracht kunnen wij verder nog het volgende stellen:

Waar ik - zolang ik op aarde vertoef - altijd deel ben van het gemeenschappelijk denken van de mensheid, zal mijn denken deel uitmaken van het geheel en beïnvloed worden door het geheel. Dit geldt niet slechts voor mij maar voor allen. Alle mensen in de stof reageren op elke sterke gedachte die wordt uitgezonden. De gemiddelde gedachtsterkte kan als een achtergrond worden beschouwd, zoals muziek waar een zanger bovenuit moet komen om de melodie naar voren te doen komen. Conclusie: De geconcentreerde gedachte van de mens is

een werking waarmee de buiten hem liggende kracht van het gemeenschappelijk menselijk denken kan worden aangeboden.

Met deze stelling hebben wij al vele z.g. bovennatuurlijke verschijnselen verklaard. Want overall is wel een zekere mate van kennis, een zekere mate van sentiment aanwezig en wanneer een sterke gedachte-invloed, een sterke concentratie daarop een beroep doet, dan zullen alle mensen haast onbewust daarop antwoorden. Ligt het doel buiten de mens, dan krijgen wij het z.g. mirakel. Ligt de bestemming van de gedachten in de mens, dan krijgen wij te maken met vormen van massabeïnvloeding, massasuggestie. Het zal u duidelijk zijn dat deze kracht niet de enige is. Wij ontdekken nl. dat mensen onder bepaalde condities hun wil en levenskracht aan anderen kunnen overdragen. Te stellen dat dit alleen is gebaseerd op het wekken van een reactie als vooromschreven zou een groot aantal verschijnselen onverklaard laten.

Wanneer wij aannemen dat een fakir of een tovenaer iemand kan genezen (wat inderdaad gebeurt) en daarbij vooral geestelijke afwijkingen en ziekten geneest of elders levensprocessen beïnvloedt door gedachten die op dood of ondergang zijn gericht, dan is het gemakkelijk te spreken over de suggestieve werking. Maar de suggestieve werking gaat boven de eigenschappen van de mens als zodanig uit. De mens is gedwongen tot zelfbehoud, dat is waar. Maar wanneer hij door de magie b.v. ter dood wordt gebracht, dan zal hij dus tegen zijn wil en neiging in meegesleurd worden.

Als wij ons bezighouden met de spiritistische stellingen, dan denkt men al heel gauw aan het uitzenden van geesten e.d. of het uitstralen van een zekere kracht (het z.g. ectoplasma, in een andere vorm ook protoplasma, het verschil is niet zo groot) en daarmee alleen aan een bereiking. Nu blijkt dit geen redelijke verklaring te zijn. Wanneer ik echter aanneem dat in de mens een bepaalde levenskracht bestaat, die een snelheid heeft groter dan die van het licht en een doordringingskracht groter dan de hardste straling die men kent, dan rest alleen de vraag waarom het fenomeen onmeetbaar is. Deze theorie nl. zou alle verschijnselen en zelfs de selectiviteit ervan kunnen verklaren.

Nu zal u bekend zijn dat de mens z.g. chakra's heeft. Elk chakra heeft een eigen patroon. Het kan worden gezien als een soort stralende trechter in de menselijke aura, dus in zijn uitstraling. Ofschoon deze chakra's nog niet volledig worden erkend - al heeft de endocrinologie reeds vele hoofdzetels der klieren vastgesteld in de nabijheid van de chakra's, waaraan men vanouds gelooft - komen wij toch te staan voor de vragen:

1. Wat is de kracht die het chakra doet ontwikkelen?
2. Wat is de kracht die het chakra kan ontvangen en kan uitstralen?

Want ook hier hebben wij weer te maken met krachten die klaarblijkelijk niet alleen in de mens zetelen.

Nu hebt u allen wel gehoord van prana enz. De mens neemt uit de lucht zekere krachten op. Zuiver stoffelijk gezien hangt dit samen met de hoeveelheid zuurstof en de lichtelektrische lading (de atmosferische lading) die wordt meegevoerd in de ingeademde lucht. Daarnaast blijkt echter ook, dat hij - en wel in de buurt van het staartbeen - een buitengewoon gevoelig centrum heeft (kinderen zouden het misschien niet geloven, maar iemand die nadenkt kan begrijpen dat er iets voor te zeggen is), waardoor klaarblijkelijk de gehele ruggengraat wordt beïnvloed. De ruggengraat schijnt dus in de buurt van het staartbeen een grote hoeveelheid kracht te kunnen putten. Wat voor kracht zou dat kunnen zijn? Het kan geen zuiver materiële kracht zijn. Zuiver materiële kracht nl. zou in het gehele lichaam merkbaar moeten zijn en niet alleen maar het zenuwstelsel zonder meer beïnvloeden. Een kracht die met lichtelektriciteit enz. te maken heeft, zou ook niet dienstig zijn. Deze komt via de longen binnen en wordt via de longblaasjes uitgewisseld. Dan blijft over een kracht van een zodanig hoge trilling dat zij niet door het zenuwstelsel zelf vloeit, maar een soort reactie in het zenuwstelsel tot stand brengt. Nemen wij dit aan, dan zou kunnen worden gezegd dat een bepaald deel van de mens (waar de hoefvormige omsluiting die de zenuwcellen aan elkaar verbindt, klaarblijkelijk iets losser is) meer vatbaar wordt voor zekere van buiten komende trillingen. De eigen reactie daarin zou plaatsvinden onder invloed van deze stimulans die de mens normalerwijze niet beseft. En dan geloof ik dat wij heel dicht bij de zeer hoge trillingen komen.

Wanneer wij nl. werken met geluidstrillingen die de mens niet kan horen en dus niet kent, dan blijkt dat dit zijn gemoedsleven maar ook zijn energie kan beïnvloeden. Tonen die u niet kunt horen, maar die een zekere regelmaat hebben, vooral als ze zich in een enigszins dalende scala bewegen, hebben de eigenschap om de voeten loodzwaar en de mens lusteloos te maken. Bepaalde frequenties die ver boven het gehoorsvermogen van de mens liggen, hebben weer de eigenschap zijn zenuwstelsel onmiddellijk te kwetsen en aan te tasten waardoor zenuwoverspanning, angst en benauwdheid kunnen ontstaan. Een soortgelijke trilling moet worden aangenomen. Nu kan ik in het heelal geen enkele bron vinden - misschien met uitzondering van de zon - die een dergelijke reeks trillingen kan voortbrengen. Bij de zon echter treedt een steeds verschillende absorptie op door de aardatmosfeer, door de verschillende daarin gelegen lagen en er zou dus een veel grotere variabiliteit van die kracht moeten bestaan dan er uit de feiten blijkt. Daarom stel ik: Deze kracht behoort niet tot het gekende stoffelijke systeem, maar maakt deel uit van een wereld die qua trillingsgetal waarschijnlijk iets boven de astrale ligt. De mens put hieruit kracht, zet deze kracht ten dele om in zenuwvermogen, maar kan deze ook in andere of fijnere lichamen die hij heeft (dat stel ik dus) opvangen en daarmee de eigenschappen en kwaliteiten ervan enigszins wijzigen.

Wanneer er nu op een gegeven ogenblik voldoende kracht in dat lichaam is en tevens een voldoende innerlijk evenwicht om die kracht niet in innerlijke strijd op te nemen, begint zich een chakra te ontplooien.

Het chakra is verwant aan het menselijk zenuwstelsel; het is verder verwant aan de chemische harmonie in het lichaam. Dan zullen dergelijke chakra's dus daar ontstaan waar wij in de eerste plaats de zenuwknooppunten vinden en in de tweede plaats meestal in de nabijheid daarvan gelegen bepaalde klierweefsels, die de interne secreties afscheiden. Helemaal juist is deze stelling misschien niet volgens de orthodoxe voorstelling van de chakra's, want de plaatsen van deze blijken van persoon tot persoon enigszins van plaats te kunnen verschillen. Ik stel daarom:

De kracht van de chakra's wordt geput uit een levensgebied dat althans op het ogenblik nog buiten het direct menselijk gekende ligt. Deze levenskracht wordt in de mens ten dele omgezet in wat wij kunnen noemen: geestelijk vermogen, ten dele in een zekere vitaliteit, dus levenskracht. Een ander deel wordt omgezet in zenuwkracht. Wanneer nu in de mens een realisatie ontstaat dan zal juist dat punt waarop een chakra zich heeft geopend, kunnen reageren op het verhoogd opnemen van kracht. Er is dus een verhoogde opname en zo mogelijk een bewust verhoogde opname noodzakelijk om die kracht te kunnen uitstralen. Die kracht kan dan alleen worden uitgestraald in overeenstemming met het chakra. Een lager chakra biedt dus minder variatiemogelijkheden, het is a.h.w. grover dan een hoger chakra. Het hoogste chakra kan alleen tot ontwikkeling komen wanneer de mens lichamelijk behoorlijk evenwichtig is, een verstandelijk evenwicht heeft gevonden en daarbij een geestelijk evenwicht bestaat. Dan zijn alle variaties denkbaar en voorstelbaar - ook al behoren ze niet tot de onmiddellijke werkelijkheid - die daarin tot stand kunnen worden gebracht en kan aan de hand van die voorstelling de kracht, die eerst wordt geabsorbeerd, later worden uitgestraald.

Hier is dus de zetel van de kracht een levenssfeer, die buiten de mens en de aarde ligt en waarschijnlijk ook alle andere planeten en sterren omgeeft als een soort uitwaseming waaruit kracht wordt geput, die door de mens wordt omgezet; en in de omgezette vorm wordt zij tot een kracht, die door de mens in de wereld te hanteren is.

De zetel van zijn kracht blijkt zich ook hier grotendeels te bevinden in zijn innerlijk bewustzijn. Wij ontdekken dan dat mensen die soms niet eens zo heel erg bewust zijn, in staat zijn een zekere veerkracht en vitaliteit aan anderen over te dragen. Die mensen noemt men magnetiseurs en ofschoon de naam niet gunstig is gekozen, kunnen zij in vele gevallen inderdaad pijnen weg nemen om in sommige gevallen genezingsprocessen te bevorderen. Nu moet u niet zeggen dat ze alles, kunnen genezen. Want dat is niet waar. Dit persoonlijk magnetisme blijkt alweer in verband te staan met die zelfde levenskracht waarover wij het hadden, maar nu vergezeld van een ander verschijnsel: nl. statische elektriciteit.

Het is te bewijzen dat in de oudheid de grote magnetiseurs (die overigens gaarne zeer ascetisch leefden) zich plachten te kleden in dierenhuiden met de vacht naar binnen toe of in zijde. In beide gevallen wordt door wrijving op de menselijke huid elektriciteit veroorzaakt. Verder blijkt dat zij bijna allen geschoeid waren, ook in tijden dat het eigenlijk niet gebruikelijk was. Als schoeisel word o.m. gebruikt, hout, bepaalde plantaardige delen en in sommige

gevallen ook gedroogde en bewerkte huiden. Er is dus sprake van een zekere isolatie t.o.v. de aarde.

Bij een nader onderzoek blijkt het magnetiseren uit zuiver menselijke kracht als volgt te verlopen: De persoon die magnetiseert, heeft een lichaam dat snel een hoog-statische lading vertoont; het heeft dus een zekere mate van lucht Elektriciteit. Deze vloeit naar een ander over en veroorzaakt daar een plaatselijke prikkel. Aangezien de magnetiseur een Elektriciteit uitstraalt waarbij de lucht als een diëlectricum kan fungeren, kan hij, ook van enige afstand die Elektriciteit overbrengen. Wanneer hij dus passes maakt, zal elke passe in de eerste plaats een - hoewel niet geheel bewust ondergane - prikkeling van achtereenvolgende weefseldelen of organismen betekenen. Hierdoor ontstaat er een zekere ontspanning in de patiënt; hij voelt dit dus aan. Verder blijkt dat daardoor de receptiviteit van de patiënt wordt verhoogd. Daarna wordt de vitaliteit (dezelfde kracht die wij zo-even omschreven toen wij het hadden over de chakra's) op de patiënt a.h.w. uitgestraald. Zij wordt in de patiënt opgenomen en - zoals dat in het lichaam heel vaak gaat - over het algemeen aan de zwakste weefseldelen toegevoerd en dat betekent, in de meeste gevallen, de plaats waar de ziekte zetelt. Zo kunnen dus genezingen tot stand komen. De magnetiseur is echter niet in staat om een selectief proces te doen ontstaan, zij het dat hij door zijn passes de receptiviteit in een bepaald lichaamsdeel aanmerkelijk verhoogt t.o.v. de andere delen. Hier mag dus ook weer van levenskracht worden gesproken.

Nu blijkt de mens nog andere vermogens te bezitten die vanuit ons standpunt ook als kracht kunnen worden gedefinieerd.

Helderziendheid in ruimte of tijd

Ik zou zeggen: Het is een waarnemingsvermogen, maar dit is niet helemaal waar. Uit onze wereld gezien, speelt het zich ongeveer als volgt af: Een mens (meestal onder suggestie, hetzij autosuggestie of suggestie van buitenaf) stemt zich zeer sterk af; en nu niet op een bepaalde mens of op een bepaald voorwerp maar op een willekeurige trilling. Er is dus sprake van een gevoeligheid en deze maakt die mens ontvankelijk voor alles wat met die trilling verbonden is. Nu bestaat er in het gemeenschappelijk bewustzijn, dat wij reeds bespraken, niet alleen een tamelijk perfecte kennis van het verleden, maar ook een redelijk perfecte kennis van de mogelijkheden van de toekomst. Er blijkt bij de gemiddelde helderziende sprake te zijn van associatieve aspecten. Hij associeert dus verschillende waarden op zo'n manier dat hij daaruit voor zich een persoonlijke voorstelling opbouwt. Vooral bij helderziendheid in ruimte blijkt dan ook dat de indruk die de helderziende heeft, niet geheel met de feiten overeenstemt, tenzij punt 1 deze worden gezien van uit precies dezelfde gezichtshoek als van de helderziende in zijn beleving; en punt 2 niet zozeer wordt gelet op alle details als wel op de enkele vermelde details en verder op een soort schaduwlijn, alsof het geheel meer een schim is geprojecteerd tegen een lichtend doek. In dat geval blijkt de overeenstemming praktisch volledig.

Volgens mij is dit vermogen tot afstemming op het gemeenschappelijk bewustzijn één van de eerste en belangrijkste bronnen van helderziendheid in ruimte en tijd, zoals die door de mens wordt toegepast. Hij bezit dus het vermogen zijn wezen ongevoelig te maken voor alle indrukken, behalve bepaalde en verder deze indrukken om te vormen tot voorstellingen. Deze voorstellingen kunnen soms optreden als visuele hallucinaties, maar veelal komen zij niet zover en kunnen eerder als een inspiratie, een aanvoelen of een aftasten van een mogelijkheid worden beschouwd. Ook hier is de gemeenschappelijke gedachtesfeer van de mens belangrijk.

Dan ontdek ik verder dat de mens soms, zoals dat heet, mediamicie is. Deze mediamiciteit wordt vaak beschouwd als een gebrek aan kracht. Zij is dit echter alleen als de eigenschappen niet voldoende worden beheerst. Nu blijkt iemand, die deze vermogens bewust ontwikkelt, in staat te zijn betrekkelijk willekeurig en naar eigen verkiezing contacten te leggen. Deze contacten worden gelegd met wezens die op aarde niet meer of nog niet bestaan. Het is aardig hier te spreken over spiegelsferen en al wat erbij behoort, maar de feiten zijn dan toch zo. Een bewust medium kan bewust selekteren uit een grote hoeveelheid mogelijkheden en kan een zekere kracht tot zich trekken. In een grovere en dus minder gunstige vorm zien wij dit in bepaalde vormen van magie, zoals b.v. de Egyptische, waarmee men de gestorvenen, terwijl het lichaam nog warm was, kon terugroepen a.h.w. van de drempel der eeuwigheid (een ingewikkelde bezwering met drie afzonderlijke formules voor elk deel van het wezen). Verder

zien wij dit in de oproepingen die nog in de middeleeuwen bij magiërs bekend waren. De overeenkomst is hier nl. gelegen in het bewuste kiezen. Wanneer de mens een kracht bewust kiest en zich daarop afstemt, dan moet hij ook op de één of andere manier in staat zijn die kracht te beroeren. Aldus de volgende stelling:

Wanneer een mens - ongeacht door welke vorm van suggestie of concentratie - in staat is bewust een ander wezen te benaderen, dan zal dit wezen voor hem op dat ogenblik een werkelijkheid zijn. Naar gelang zijn wil, instelling en vermogens zal hij in staat zijn op te treden als een verlengstuk van dit andere wezen of daarmee een gedachtenwisseling te hebben, waarbij hij in staat is de antwoorden bewust over te brengen, dan wel dit andere wezen in zijn leven en werken waar te nemen en daaruit conclusies te trekken. Hier gaat de z.g. clairvoyance dus ook in de richting van mediamiciteit, als door mij werd gesteld.

De kracht die hierin werkt, blijkt weer de kracht te zijn van één der hoogste chakra's. Dit behoeft niet vol ontwikkeld te zijn, maar voor een beheerst contact met de geest moet worden gesteld, dat toch tenminste het voorhoofd-chakra open is.

Wanneer wij zien hoe de oproep geschiedt, dan blijkt dat de krachten niet slechts worden geconcentreerd en gericht, zoals reeds is omschreven, maar ook dat deze kracht een bijzondere kwaliteit krijgt.

De mens heeft een persoonlijk stempel. Wij zouden kunnen zeggen dat hij een eigen trillingsgetal heeft, ofschoon het wel een zeer primitieve omschrijving is. Zodra deze persoonlijkheid door zichzelf te erkennen zich uitdrukt in het uitgestraalde, blijkt het bewustzijn met de straling te kunnen stijgen en blijkt elk terrein, dat door die straling wordt beroerd, binnen het perceptievermogen van het "ik" te vallen. Hier is de kracht dus wederom de wil, maar nu vermeerderd met een bepaalde vorm van kennis of bewustzijn.

Hiermede heb ik een paar grondkrachten, die ook het paranormale beroeren, naar voren gebracht. Er zijn vele en vaak zeer ingewikkelde theorieën mogelijk om dit alles nog weer dichter bij de mens te brengen.

Het zal u echter zijn opgevallen dat ik in mijn betoog het woord "geest" of "sfeer" slechts onder voorbehoud heb gebruikt. Ik heb dit opzettelijk gedaan. Wanneer wij nl. vanuit de sferen de mens beschouwen, dan blijkt een groot gedeelte van de krachten die hij gebruikt, de krachten waarmee hij werkt en de krachten die hij ontvangt, inderdaad in de eerste plaats te behoren tot zijn stoffelijke wereld. Slechts mensen die een groter evenwicht hebben, een groter innerlijk besef en een behoorlijke zelfkennis, zullen contact hebben met krachten die boven hen staan. Wij krijgen dan te maken - zoals men dat zegt - met de kracht van God die in de mens werkt, of de kracht van een sfeer, van een geest, van het licht. Dit alles is, naar ik meen, eigenlijk een omschrijving voor hetzelfde. De mens die in zich een voldoende bewustzijn bezit, kan nl. ook putten uit het geestelijk "ik", dat voornamelijk via het onderbewustzijn toch ook deel heeft aan de levensprocessen van het lichaam en zich daarin uitdrukt. Wanneer de zelfkennis zo groot is dat het geestelijk "ik" met zijn voorstelling van het stoffelijk leven en de stoffelijke kennis daarvan voldoende parallellen vertonen, zal de geest kunnen werken. Zij zal dan ook haar krachten kunnen overdragen op een zodanige wijze dat het bewustzijn het ontstaan van die krachten bevat. Deze kracht wordt dan vervolgens in het "ik" vaak omgevormd tot een stoffelijke of aan het stoffelijk leven verwante kracht.

Hier komt natuurlijk de grote vraag: Hoe vindt die omzetting plaats? In de praktijk blijkt dit grotendeels via het eigen zenuwstelsel te gaan, waarbij vooral de einden van de zenuwgangliën bijzonder gevoelig blijken. Zij schijnen de vibratie zeer snel op te nemen en daarmee soms onwillekeurige spierbewegingen te veroorzaken; één van de meest voorkomende is het z.g. kippenvel.

Nu moet u goed begrijpen dat die kracht wordt omgezet via het zenuwstelsel en dat dit zenuwstelsel klaarblijkelijk voor een zeer groot gedeelte weer afhankelijk is van het denkvermogen, het bewustzijn.

Welke weg wij ook volgen bij het zoeken naar de zetel van de menselijke krachten, wij komen steeds weer terug op het bewustzijn. Dit bewustzijn is echter niet de bron van de kracht maar eerder een transformatiestation, waarin dus bestaande krachten kunnen worden opgenomen en in een andere vorm weer worden uitgezonden of weergegeven. Om dit alles dus in enkele regels samen te vatten:

De krachten van de mens, uitgezonderd zijn eigen levenskracht, zijn van een meer omvattende oorsprong dan zijn eigen wezen. Zij bestaan over het algemeen rond hem als een aparte wereld of sfeer, een apart veld of spanning. Zij omvatten het totaal der mensheid en in de praktijk meestal ook alle andere levende wezens. Zij kunnen door het menselijk bewustzijn en het daarin gelegen voorstellingsvermogen echter in de mens gemakkelijker worden ontvangen en niet alleen voor het "ik" maar ook voor andere, buiten het "ik" gelegen doeleinden gericht worden gebruikt.

Nu kom ik aan het laatste deel van mijn betoog. En dat houdt in:

- 1e. De menselijke levenskracht;
- 2e. De geest en geestelijke of zielekracht.

De levenskracht van de mens blijkt niet afhankelijk te zijn van het weefsel alleen. Levensprocessen in laagontwikkelde organismen kunnen bestaan zonder geest. Er is wel een zekere bezielende kracht noodzakelijk maar geen gevormd ik-bewustzijn met daaraan inherente rasseneigenschappen, enz. Dus de levenskracht, zoals die in een meer complex organisme bestaat, kan alleen op de juiste wijze werkzaam zijn binnen dit organisme wanneer een bewustzijn dat niet erfelijk of zuiver stoffelijk is daarin als coördinerende factor optreedt. Anders gezegd: De geest alleen kan de levenskracht op de juiste wijze binnen het lichaam doen circuleren en het complex organisme op de juiste wijze doen leven. Zonder geest; geen leven in een hoger organisme. Maar in half -leven (zoals bepaalde eiwitten) is er dus geen bezieling en geen geestelijke kracht noodzakelijk; dat kan nog een zuiver chemische reactie zijn, ook al wordt er een nucleus, een zaadkern gevormd.

Dan moeten wij verder vaststellen: De levenskracht schijnt dus niet alleen te berusten op dat wat er in de wereld bestaat (de krachten die wij als behorende tot uw wereld en gedachtewereld hebben omschreven), maar daarnaast ook op een hoger iets.

De werkelijke levenskracht of zielekracht blijkt door de geest alleen te kunnen worden opgevangen in lichtende werelden. Bij elke ontkenning van licht is een leven in stoffelijke vorm onmogelijk. Ter verduidelijking: Iemand uit het diepste duister zou zich misschien met de middelen van zijn eigen wereld tijdelijk kunnen materialiseren, maar zou nooit in de stof kunnen incarneren. Hij kan dus geen stoffelijk voertuig bezielen.

Verder moet worden gesteld: De kracht die de geest onttrekt aan de Eeuwige of het Eeuwige, schijnt het Goddelijke zelf te betreffen. Wij vinden haar nl. in alle geestelijke sferen en als mogelijkheid ook in alle duistere sferen en in de stofwereld. Het onttrekken van deze kracht voor de allerlaagste levensvormen, waarin een zekere bezieling noodzakelijk is geworden, kan alleen geschieden door een z.g. rassengeest en van buitenaf worden geleid via een vorm van bewustzijn, ofschoon deze buiten het leven ligt; ofwel door een geest, die een zodanig ik-bewustzijn heeft, dat zij een wisselwerking met de buitenwereld in zich erkent en van buiten ervaring en daarmee kracht absorbeert.

Dan mag worden gezegd dat de z.g. levenssfeer of levenskracht in haar laagste en meest eenvoudige vorm is, een erkenning van ervaring, het product van ervaring, waardoor voortdurende veranderingen in de geest zelve (die kan worden beschouwd als een in zich besloten krachtveld) tot stand komen. De levenskracht is een voortdurende verstoring van evenwicht binnen de besloten eenheid die zich "ik" noemt. Dit "ik" zou dan tenminste behoren tot b.v. een Zomerlandsfeer.

Vervolgens krijg ik verder te maken met de krachten van de geest, de inwerking van de geest, geestelijke krachten of zielekracht. Hiervoor blijkt geen enkele bron te kunnen worden aangeduid, tenzij wij uitgaan van de these God.

God is en blijft een these. Wij kunnen Zijn wezen aanvoelen, wij kunnen het beseffen, maar wij kunnen het eigenlijk niet bewijzen. Deze God schijnt dus een enorme kracht te zijn die alles omgeeft. De ziel heeft in zichzelf meer kracht naarmate zij aanvoelt dat zij meer verwant is aan dit Grote. Hiervoor is dus klaarblijkelijk ook het ik-begrip aansprakelijk. Dat ik-begrip verzwakt naarmate de geest meer bewust wordt. Maar naarmate de geest meer bewust wordt, blijkt zij ook meer zielekracht of levenskracht te bevatten. Wanneer wij nu over een sfeer spreken, dan bedoelen wij daarmee een bepaald vlak van bewustzijn. Een vlak van bewustzijn bepaalt dus niet alleen maar wat er te beleven is, maar het betekent ook de hoeveelheid

kracht (de zielekracht), die kan worden opgenomen. Elke uiting uit de geest zal dus niet alleen afhankelijk zijn van het daar bestaande bewustzijn op zichzelf maar ook van de uitwisseling met de kosmos of met het Goddelijke die daar bestaat. Het spijt mij dat ik hiervoor geen betere theorie kan geven.

Nu mag ik t.a.v. die zielekracht en levenskracht ook nog zeggen: Waar deze waarden in exacte zin niet te bepalen zijn en klaarblijkelijk toch bestaan, kunnen wij hiervoor geen directe zetel aangeven. Maar ook hier blijkt het ik-bewustzijn een bepalende, misschien zelfs de enig bepalende factor te zijn voor de inwerking van deze krachten en het ontstaan van deze krachten binnen het "ik".

Dan kan worden gezegd en nu samenvattend over het gehele onderwerp: Alle krachten die in de mens zetelen of door de mens tot uiting komen, worden kennelijk bepaald door diens bewustzijn en in de menselijke vorm mede door zijn voorstellings- en denkvermogen. Wij mogen daarom stellen, dat - ofschoon het merendeel van de krachten die in de mens of via de mens tot uiting komen, niet onmiddellijk deel uitmaken van zijn wezen - de werking van die krachten in zijn wezen en vanuit zijn wezen steeds wordt bepaald door het bewustzijn. De eerste zetel van alle menselijke kracht is diens bewustzijn. Dit bewustzijn zal worden gesplitst in stoffelijk ken- en voorstellingsvermogen, eventueel vermeerderd met reactiesnelheid en het geestelijk bewustzijn ofwel het esoterisch ik-bewustzijn.

De plaatsen, waarop de verschillende krachten tot uiting komen, de wegen waarlangs zij de mens binnentreden en verlaten, kan lichamelijk verschillen en is afhankelijk van zijn zenuwstelsel te zien.

Een overeenkomst tussen de plaatsing van de chakra's, waarbij elk chakra is gelegen in de buurt van een zenuwknoppunt en meestal van een orgaan, wiens afscheidingen voor het intern evenwicht belangrijk zijn, stelt verder dat het bewustzijn de evenwichtsposities en het innerlijk evenwicht beheerst en zelfs grotendeels de gezondheid van de mens beïnvloedt en dat aan de hand daarvan (dus hoe groter innerlijk zijn kracht, evenwicht en gezondheid worden) ook de z.g. hogere chakra's tot ontplooiing komen. Een chakra is dus niet de uiting van de persoonlijkheid maar van de bereikte innerlijke harmonie; en als zodanig voor het uitstralen van kracht de bron van waaruit zij het "ik" verlaat, zonder daarbij tevens de bron van de kracht zelf te mogen heten.

Waar het bewustzijn zo sterk boven alles bepalend is en de zelfkennis en het esoterisch ik-bewustzijn zo sterk bepalend zijn voor het optreden van geestelijke krachten, meen ik te mogen stellen dat de zetel voor alle krachten in de mens is: het bewustzijn, de geestelijke zelfkennis, de innerlijke beleving. En dat deze in het "ik" bestaande bronnen, waaruit kracht geput en gepuurd wordt, slechts actief kunnen worden wanneer een omzetting van dit geheel plaatsvindt in de materie, in de gedachtenwereld, kortom, in de sfeer waarin men bestaat, zodat de kracht in ons allen bestaat uit het ontvangen, omvormen en uiten. Ontbreekt één van deze processen, dan is het geen kracht of ten hoogste een latente mogelijkheid, zoals een artesische bron, die nog niet werd geboord.

DISCUSSIE

❖ *Vangen wij de Aquarius-krachten, die nu in de kosmos worden uitgestort, op? Hangt het van ons bewustzijn af welk chakra in staat is deze kracht op te vangen?*

Mag ik u een vraag stellen? Wanneer het regent, welk deel van u wordt dan erdoor beïnvloed? Dat is nl. precies hetzelfde. Aquarius-kracht is iets dat het totaal van de wereld beroert; dus zowel haar eigen bewustzijn als de vormen die op aarde voorkomen, de ontwikkelingen die op aarde mogelijk zijn en tot op zekere hoogte zelfs de veranderingen van de aarde zelf (klimatologische, stralingsveld, plaatsing van magnetische polen, dat is ook beweging) worden daardoor beïnvloed. Wanneer u nu op aarde leeft, wordt u dus in uw geheel beïnvloed. Die invloed raakt bij wijze van spreken uw eksterioog als uw bewustzijn. U kunt dus niet zeggen: Wat bepaalt nu het ontvangen van Aquarius-invloeden? Want die ontvangt u in ieder geval. U zou eerder moeten vragen: Op welke wijze worden de Aquarius-invloeden voor ons positieve invloeden? Want daarop is een antwoord mogelijk. En dan kunnen we zeggen dat de Aquarius-invloed bepaalde harmonische waarden heeft. Het is a.h.w. een kosmisch akkoord.

Wanneer wij op dit akkoord dus positief kunnen reageren, zullen wij niet alleen die krachten sterker ondergaan (dat wil niet zeggen dat ze sterker zijn), maar ons ervaren ervan is sterker. We kunnen er meer bewust gebruik van maken en zullen dus in zekere zin de Aquarius-kracht nuttiger en positiever vinden dan anders. Wij kunnen er ons echter niet aan onttrekken. Het is dus een kwestie van situatie waarin je verkeert. Wanneer het een droge zomer is en het begint te regenen, dan loopt de boer te jubelen in de regen; en degene die aan het picknicken is, trekt een lelijk gezicht en verwenst de regen. Ze worden beiden erdoor beroerd maar hun instelling en behoefte verschillen op dat ogenblik.

❖ *Geloof u dat met de ontwikkeling van het bewustzijn een chakra zich automatisch meer opent? En wat is het resultaat van het meer openen der chakra's?*

Dat is een moeilijke vraag. Wanneer wij nl. onder bewustzijn een kennis verstaan, dan is dit zeker niet waar. Als wij onder bewustzijn echter verstaan een erkennen van de relatie tussen ons en de wereld rond ons, dan is het wél waar. Een chakra ontplooit zich nl. naarmate een mens innerlijk meer harmonisch leeft. Wanneer nu een hoger chakra zich opent, dan betekent dit dat die mens een bepaalde harmonie heeft bereikt en dat hij zich dus tot op een zeker vlak bewust is van de wereld rond hem. De werkingen die daarin optreden en alles wat erbij hoort. Dan kan men dus in zekere zin zeggen dat het bewustzijn in de door mij bedoelde betekenis in overeenstemming met de ontwikkeling der chakra's verloopt. In de tweede plaats kunnen wij zeggen dat het zich openen van een chakra over het algemeen betekent dat ontvankelijkheid voor bepaalde trillingen in de omgeving en de mogelijkheid om zelf contact op te nemen of te werken, met die trillingen toeneemt. Trilling is hier dus weer het begrip dat alles omvat, zoals straling, persoonlijke basiswaarde enz. Ten laatste kan worden gezegd, dat - naarmate een chakra zich verder ontplooit - de hoeveelheid der daardoor ontvangen indrukken en daardoor afgegeven krachten zich eveneens vergroot, terwijl het ontplooiën van een chakra verder inhoudt dat de diversiteit van mogelijkheden op dit terrein toeneemt. Vergelijk: een kind met een leesboekje. Wanneer je net kunt spellen, kun je iets heel eenvoudig lezen en begrijpen en dan heel langzaam. Heb je eenmaal leren lezen, dan kun je misschien een bladzijde normale druk lezen in 1 minuut 20 sec. (dat is ongeveer het gemiddelde voor een zeer snelle lezer) en kun je de indruk daarvan volledig weergeven. Je neemt gelijktijdig dus meer op. En als het kennis is wat je opneemt, dan kun je ook weer scherper reageren. Dus hoe verder een chakra opengaat, hoe meer indrukken op het terrein dat door het chakra wordt bestreken, kunnen worden opgenomen en uitgezonden.

❖ *Zijn de chakra's bij de gewone mens open of gedeeltelijk geopend?*

Eén chakra is altijd open en dat is het chakra dat kracht ontvangt: het laagste chakra. Meestal is verder bij de gemiddelde mens het chakra, - dat in de buurt van de zonnevlecht zit -, ten dele open, bij sommigen helemaal. Het open-zijn van de hogere chakra's is geheel afhankelijk van laten we zeggen het bewustzijn dat de mens heeft bereikt. Laten we die term toch maar gebruiken.

Er zijn dus zeer grote verschillen op aarde. Er zijn mensen die ternauwernood gevoelig zijn voor geestelijke werkingen en er zijn mensen die er overgevoelig voor zijn. Dan zijn er mensen die voor hoge krachten gevoelig zijn en die ook kunnen gebruiken en ermee kunnen werken. En er zijn anderen die alleen met lagere krachten kunnen werken. Dus niet iedereen heeft een gelijk ontplooid chakra. Wij kunnen zeggen dat van de kinderen, die op de wereld komen, er maar zeer weinigen zijn die binnen een jaar tenminste één chakra hebben ontplooid. En dan geldt verder voor de doorsnee-mens, dat de ontplooiing van de hogere chakra's meestal plaatsvindt na de puberteit, meestal 10 tot 12 jaar, nadat de puberteit volbracht is. Er zijn uitzonderingen, maar dat zijn er betrekkelijk weinig.

❖ *Bedoelt u met de gevoelsmens de sensitieve mens?*

Ik zei niet: gevoel, maar gevoeligheid. Sensitiviteit wil dus zeggen: gevoelig zijn voor indrukken. Hoe sensitiever men is, hoe meer men gevoelig is voor indrukken en hoe groter het aantal indrukken waarvoor die gevoeligheid bestaat.

❖ *Liggen de hogere chakra's ook direct in het menselijk lichaam?*

Ja, ze zijn wel direct met het menselijk lichaam verbonden. U moet niet vergeten dat wij het chakra kunnen vergelijken met een geestelijk zintuig. Dat is natuurlijk niet helemaal waar, want in de geest bestaat geen ruimtelijke definitie, maar wanneer wij op aarde zijn, dan spreken wij over die chakra's als hoger of lager aan de hand van de plaats waar ze zich

bevinden. En in deze zin zijn de hogere chakra's zeker gebonden aan het menselijk lichaam, net als de lagere. Want de vorm waarin zij in de menselijke wereld en in de menselijke uitstraling optreden, is afhankelijk van de status stofmens.

Wanneer u overgaat, blijven die chakra's voortbestaan en behoudt elk chakra een groot gedeelte van zijn activiteit en mogelijkheden. Maar de plaatsing t.o.v. elkaar kan heel onregelmatig zijn. Dat is voor de mensen niet voorstelbaar. Wij kunnen ze b.v. allemaal horizontaal op een rijtje zetten, bij wijze van spreken. Dan kan het "ik" zelf iets zijn als een soort bol. Daarom geloof ik dat u verstandig doet te zeggen, dat de plaats van het hogere chakra, en dus ook de definitie "hoger chakra" voortkomt uit de plaatsing in de aura en als zodanig zijn verbonden met de stoffelijke mens. Ten laatste moeten wij hier nog opmerken dat ook de hogere chakra's niet kunnen functioneren zoals zij dit op aarde doen, zonder dat er een lichaam is, en dat de krachten die zij uitzenden en ontvangen dus voor een groot gedeelte mede met dit lichaam zijn verbonden. Dat noem ik dan toch wel een verbondenheid. Maar alle chakra's, van het laagste tot het hoogste, bestaan voort in een groot gedeelte van de geestelijke voertuigen. Maar niet meer in bepaalde hoogste voertuigen. Daar is geen sprake meer van een plaatselijke definitie van gevoeligheden, maar is de gevoeligheid door het gehele wezen aanwezig. Men zou dus alleen nog kunnen spreken over graden van gevoeligheid. Men zou b.v. kunnen zeggen: Die graad van gevoeligheid treedt op, dus dat chakra reageert. Maar men kan er geen plaats voor aanduiden, want het heeft geen bepaald uitstralingspatroon. Voor al die andere echter kan men zeggen: Het is wel gebonden aan een geestelijk voertuig, maar het zijn plaatselijke definities; en zelfs in de speciale vorm bestaat het voor een deel alleen krachtens zijn verbonden zijn met het menselijk lichaam.

❖ *Is er bij de debielen geen verband tussen het chakra en het lichaam?*

Over het algemeen wel. Het debiel-zijn is een uitdrukking, waardoor men aangeeft dat denken en associatievermogen niet parallel lopen aan het beantwoorden aan de door de normale mensheid (dus de gemiddelde mensheid) gestelde norm. Dat wil dus zeggen dat een debiel op een bepaald terrein (dus ook geestelijk) meer ontwikkeld of gevoeliger kan zijn dan een normaal mens. En dat wil ook zeggen dat er niet noodzakelijk een verschil bestaat. Die mensen zijn dan debiel, want zij passen niet of niet volledig in de maatschappij. Maar verder hebben ze dezelfde levensmogelijkheden. Enkele uitzonderingen daarop zijn de mongooltjes; de typen, die een zodanige schade in de genen hebben, dat het lichaam niet alleen onvolledig tot ontwikkeling komt, zodat er misvormingen ontstaan, waardoor de evenwichtsverhoudingen zodanig verstoord worden (niet alleen in het denkvermogen maar in het geheel), dat de plaatsing van de aura (de uitstraling) ook aanmerkelijk verschilt van die van een gewoon mens. In dat geval kan er sprake zijn van een andere plaatsing en een andere definitie van de chakra's als zodanig. Maar dan zal toch elk chakra dat ontplooid is, te vergelijken zijn met het chakra van een normaal mens. Wanneer een zonnevlecht-chakra bij een mongooltje ontplooid is, dan kan de plaats ervan aanmerkelijk hoger of lager liggen. Dat kan - als u het zo wilt uitdrukken - zelfs een paar palmen verschillen. Een behoorlijke afstand dus. Maar als het ontwikkeld is, dan is het precies zo ontwikkeld als bij een gewoon mens en bevat het dezelfde mogelijkheden. Omdat de bewustzijnswaarden van een mongooltje dus op een heel ander terrein liggen, zullen er meestal geen contacten optreden die voor de normale mens bruikbaar of kenbaar zijn. Maar het kan heel goed zijn dat zo'n mongooltje een zeer intense uitwisseling heeft met een geestelijk terrein waarvoor een normaal mens doof of blind is.

❖ *Is elk chakra apart te activeren en op welke manier?*

Behalve het z.g. laagste chakra, dat dus wordt geactiveerd door de beïnvloeding van het stoffelijk leven, ontwikkelt elk chakra zich afzonderlijk. Pas wanneer alle chakra's zijn ontwikkeld, kan men elk chakra afzonderlijk activeren. Je kunt dus niet een chakra activeren, dat door een bereikt bewustzijn, een bereikte innerlijke harmonie niet reeds is ontplooid, dus reeds is geopend. Dan kan je dus zeggen dat het activeren van een chakra voortvloeit uit een concentratie op het gedachte- en trillingsgebied, dat overeenstemt met de werking van het chakra. Het betekent b.v. dat uw intense belangstelling voor de gevoelens van een medemens, als het gaat om het erkennen van die mens zonder meer, over het algemeen het zonnevlecht-chakra zal activeren; en dat een behoefte om de gehele gevoelswereld van die mens te kennen in cosmische zin het activeren van het voorhoofd- of kruin-chakra vergt. Dus de manier waarop men zich op iets richt, wat men erin zoekt, bepaalt de activering van een bepaald chakra. Die activering geschiedt dus niet door u op een chakra te richten, maar door uw wezen in een bepaalde richting a.h.w. te concentreren. Want door die concentratie schakelt

u de andere gebieden uit en maakt u een chakra vol-actief, terwijl u de andere gevoeligheden tijdelijk uitschakelt.

❖ *Gebeurt dit bewust? Door het bewustzijn, de hoogte of de diepte ervan?*

Indien u dat helemaal bewust wilt doen, moet u een zeer hoog bewustzijn bezitten en daarnaast een zekere kennis. Aan de andere kant is het eigenlijk een automatisme; het behoeft dus niet bewust te zijn. Iemand die bewust is, kan eventueel een chakra bewust activeren, omdat hij daarmee het juiste effect tot stand brengt. Die weet: ik moet nu niet het kruin-chakra of zonnevlucht-chakra gebruiken maar het keelkop-chakra, want daarmee kan ik krachten uitzenden, die dit of dat resultaat hebben. Wanneer u dat niet weet, dan kunt u b.v. door angst of vrees worden geactiveerd en de kracht die van u uitgaat, gaat uit van het middenrif of er wordt zelfs geen enkel chakra in het bijzonder geactiveerd en dan is dus uw resultaat veel minder dan van die ander die het geconcentreerd doet. Maar indien uw innerlijke afstemming juist is, behoeft u die niet bewust veroorzaakt te hebben. Het chakra dat daarbij past, zal dan actief worden en de werkzaamheid van dat chakra zal dan afhankelijk zijn van het stadium van ontplooiing waarin het verkeert, dus hoever het openstaat. Wanneer we nu regelmatig een afstemming krijgen op een chakra dat nog niet ontplooid is, dan kunt u dit vergelijken met de stuwing van sapdrift naar een bepaalde knop. Die wordt daardoor tot rijping, tot een zich openen gebracht. En zo kan iemand die een hoger bewustzijn heeft, dus een chakra a.h.w. bewust gaan openen. Dat vindt u b.v. terug in yoga, in het Zen en in verschillende andere leringen, waardoor de mens door een vorm van concentratie en meditatie dus aan bepaalde delen van het "ik" en daarmee ook aan bepaalde chakra's een bijzondere kracht toevoert en daardoor ook de gevoeligheid vergroot of het chakra tot ontplooiing brengt.

❖ *Wat is het verschil tussen kracht en energie?*

Kracht en energie zijn eigenlijk vormen van hetzelfde. Maar energie is onbewust, het heeft geen wil. Ze gaat dus steeds in de richting van een minimum. Als er een houten stok en een ijzeren staaf naast elkaar liggen, dan kan de kracht aanwezig zijn om beide voorwerpen te breken, maar dan zal de houten stok het eerst breken. Wanneer ik die kracht beheers, kan ik mijn energie zo richten, dat ik eerst de ijzeren staaf kan breken of in een krul leggen. Voor een mens kan verder energie (dat woord wordt in verschillende betekenissen gebruikt en dat kan verwarrend zijn) ook worden beschouwd als vitaliteit plus wilskracht. Iemand die veel energie heeft (in het spraakgebruik) kan dus iemand zijn die goed weet wat hij wil en voldoende vitaliteit heeft om daarnaar voortdurend te streven. Terwijl technisch gezien, energie gewoon vermogen is; vermogen in kracht, onverschillig in welke vorm. Een steen die boven op een berg ligt, heeft ook energie. Hij heeft nl. vermogen van plaats. En wanneer de evenwichtsverhouding wordt verstoord en hij valt, dan komt daardoor energie vrij en die wordt misschien omgezet in warmte; en die warmte is weer een andere vorm van energie. Energie is op zichzelf vormloos. Elektriciteit b.v. als geheel is voor ons energie. Maar wanneer u een motor ermee laat draaien, dan heeft die motor dus een draai, een bepaalde kracht. De energie komt tot uiting met een bepaalde kracht en daarom geloof ik dat het het beste is te zeggen dat kracht de kenbare uiting is van energie, van vermogen.

❖ *Bij een vorige discussie-avond heb ik gevraagd of bewustzijn een vorm van energie was. En toen werd geantwoord dat het denken (dus het proces dat zich in de hersenen afspeelde) wel een vorm van energie was, maar het bewustzijn zelf niet. Nu vraag ik me bij het onderwerp van vanavond af, waar het over krachten gaat, waar resulteert dat nu onder?*

Het werkelijke bewustzijn is geen kracht en ook geen energie. Het is, als we het goed willen definiëren: een kristallisatie van een deel van het Goddelijke.

❖ *Kunnen we zeggen: een ontwikkeling?*

Neen. Het bewustzijn is geen ontwikkeling; ze ondergaat een ontwikkeling. Maar het is niet te vergelijken met kracht, het is ook niet te vergelijken met energie en in zekere zin ook niet met vaste materie. Wanneer wij ons nu kunnen voorstellen dat het Goddelijke als vaste materie kan worden neergeslagen, dan zeggen we: Het "ik" (dat is dus in feite het bewustzijn) is die vaste materie. Maar alles wat zich daarin en er omheen afspeelt, is weer energie. Dus de processen, waardoor het bewustzijn tot uiting komt (de uitwisseling), dat is energie; en de manier waarop het zich kenbaar maakt, dat is dan weer een uiting van kracht.

❖ *Als het bewustzijn de transformator is voor krachten, die het lichaam kan opnemen, hoe werkt dit dan in de baby?*

Ik geloof dat het in de baby nog intenser werkt dan in de doorsnee-volwassene. Maar die transformatie, zoals u zich haar misschien voorstelt, is eigenlijk heel wat anders dan het transformeren, zoals dat in een transformator gebeurt. Het is een omvorming. Wanneer ik mij verkleed, kan ik mij transformeren in een andere persoonlijkheid en in die vorm werd transformatie hier gebruikt. Nu is de doorsnee-baby in het bezit van een geest, die nog voor een groot deel aan haar voor-geboortelijk bestaan hangt; d.w.z. dat de ervaringen, die in dat bewustzijn leven, voor een deel uit de sferen of uit een vroeger bestaan kunnen stammen en daarnaast zeer sterk beïnvloed zijn door de gebeurtenissen in de prenatale periode. Daar komt bij een voortdurende behoefte tot waarnemen; dus een honger naar het erkennen van de huidige situatie, die dan weer wordt geactiveerd door de langzaam in vorm komende mogelijkheden van de zintuigen. De pasgeboren baby heeft zintuiglijk betrekkelijk weinig mogelijkheden. De ogen zijn wel open, maar hij ziet niet veel. Hij is wel gevoelig, maar meer voor warmte en kou. Van een werkelijke tastzin is nog weinig sprake; het duurt tenminste 5 á 6 weken, voordat die begint. En zo kunt u doorgaan.

Nu moeten wij goed begrijpen dat het bewustzijn nog niet synchroon is met de wereld waarin de baby lichamelijk bestaat. Pas door het toenemen en het steeds belangrijker worden van de zintuiglijke beleving (in het begin via lust- en onlustgevoelens, later via associatieve processen) wordt het bewustzijn aan de norm mensheid, mens-zijn aangepast. En dan is het pas het menselijk bewustzijn in de algemeen erkende zin van het woord. Een baby kan dus een veel groter bewustzijn hebben dan een volwassen mens, maar het is totaal anders gericht. En omdat het totaal anders is gericht (meestal op een wijze die niet onmiddellijk met het stoffelijk bestaan in overeenstemming is), is het dus heel onwaarschijnlijk dat zo'n baby chakra's heeft die open zijn. Het menselijk element moet eerst weer in de uitstraling gaan meespreken, zodat in overeenstemming met het huidig bestaan ontvangen en gegeven kan worden. Wat dat betreft, zegt men wel eens, ofschoon ik het persoonlijk niet heb vastgesteld, dat de doorsnee-baby eigenlijk pas de activiteiten van het kruin-chakra (die in die periode betrekkelijk groot zijn en dan liggen ze toch in ieder geval buiten het directe levensvlak) pas eindigt nadat de fontanellen praktisch gesloten zijn. Dit illustreert dat een baby eigenlijk iets anders is dan een mens. Het is iets dat mens kan worden door zijn duidelijke ervaringen en waarnemingen. Hij wordt mens op het ogenblik dat er een zekere minimumnorm aan wereldervaren bestaat, waaronder behoren: visuele waarneming, horen, spreken, tastzin en alle associaties die daarmee in verband kunnen staan.

Wanneer een kind dus blind en doofstom is, zoals wel voorkomt, dan blijft het in een beperkte wereld; en in die beperkte wereld zal het zich niet volledig als mens ontwikkelen; en dat betekent dus ook weer dat er in de uitstralingen, in de werkingen van chakra's een groot verschil kan zijn met het normale.

❖ *Wilt u iets meer vertellen over de zielekracht? U zei iets van minder worden naarmate de geest er meer van opnam.*

In de eerste plaats geloof ik, dat ik hier enigszins vals wordt beschuldigd. Ik heb dit niet gezegd. Ik heb gezegd dat de geest bepalend kan zijn voor de wijze waarop de zielekracht tot uiting komt. Dan vraagt u mij: omschrijf zielekracht. Mag ik u een tegenvraag stellen? Kunt u zich een wolk van kosmisch stof voorstellen?

❖ *Ja.*

Dat vind ik dan buitengewoon dat u dat kunt. Maar dan zal uw voorstelling wel niet met de waarheid stroken. Wat men nl. kosmisch stof noemt, is in feite geen stof, maar het is ten hoogste een aantal moleculen die soms kilometers van elkander verwijderd zijn. Ik vraag me af, of u zich dat kunt voorstellen?

❖ *In de astronomie spreken ze toch van donkere wolken als kosmisch stof?*

Wanneer u nu maar voldoende kilometers en voldoende moleculen hebt dan ontstaat er een wolk die zo groot is dat ze licht kan afbuigen. Ik wil hiermee alleen maar zeggen: u kent het woord wel en u weet ongeveer wel wat ermee wordt bedoeld, maar u kunt het zich niet voorstellen.

❖ *Mijn voorstelling klopt natuurlijk niet met de realiteit.*

Juist. Uw voorstelling is dus iets dat u uit uw menselijke wereld haalt. Als u denkt aan kosmisch stof, dan denkt u aan stofjes zoals ze in een lichtstraal dansen. En dat is niet de

werkelijkheid. Op dezelfde manier kan ik u dus wel zeggen wat zielekracht is, maar ik kan u geen beeld geven dat met de werkelijkheid strookt en dan lijkt het mij erg moeilijk om te zeggen wat zielekracht is. Zielekracht is de verwantschap met God. En wat is dat nu? Ja, het is een soort gedachte, maar dan een ongevormde gedachte, als wij ons die kunnen voorstellen. Het is kracht, het is een uiting van het Goddelijke, het is in ons energie, het is een vermogen, maar het is niet iets dat wij kunnen omschrijven met enig door ons gekend fenomeen. Met andere woorden: zielekracht wordt voor ons pas kenbaar wanneer zij door ons reeds is omgezet in een andere vorm van kracht die binnen het begripsvermogen valt. En al s u mij dus vraagt om het ongevormde eens heel gezellig te gaan beschrijven, dan vraagt u van mij een praktische onmogelijkheid, tenzij ik u aan een onjuiste voorstelling zou helpen. Maar wilt u zich zielekracht voorstellen op een associatieve manier, dus in een gelijkenis, denkt u dan aan de zonnestraal die het een plant mogelijk maakt te groeien zonder dat de bron van het licht kenbaar is voor de plant. Dan heeft u een gelijkenis die grotendeels juist is.

❖ *Welke waarde kent u toe aan het onderbewustzijn? Wat is het precies dat onderbewustzijn?*
Het onderbewustzijn is zo iets als een automatische piloot die de mens naar zijn ervaringen t.o.v. zijn omgeving althans enigszins in de koers houdt, wanneer zijn eigen bewustzijn en wil tijdelijk slapen. Daarnaast is het een factor die steeds aan het bewustzijn de mogelijkheden aangeeft, zonder dat de bron en de functies van de gegevens voor het bewustzijn geheel kenbaar behoeven te zijn. Om het nu heel eenvoudig te zeggen: het onderbewustzijn bestaat uit het totaal van herinneringsindrukken en andere bewustzijnsfactoren die niet onmiddellijk voor het waakbewustzijn (dus uw normaal denken, werken en redeneren) toegankelijk zijn. En als zodanig vormen zij de achtergrond die de waarde van de bewuste gedachte, van het waakbewustzijn, de handelingen van het waakbewustzijn bepaalt en wel onafhankelijk daarvan. Je kunt dus iets doen dat volgens je bewustzijn logisch en goed is en gelijktijdig voor je onderbewustzijn een zodanig contrast scheppen dat het voor jezelf niet goed is. Je kunt ook iets doen dat redelijk gezien kolder is, maar dat beantwoordt aan het totaal van die ervaringen, waartoe je geen toegang hebt en dan wordt het door dat contrast toch tot iets harmonisch.

In het onderbewustzijn zitten verder - wat wij wel meer hebben gezegd - geestelijke factoren. Het bewustzijn van de geest is eigenlijk zo fijn dat je hersenen er wel een deel van opnemen, maar die indrukken zijn te vaag om direct naar voren te komen. Hoogstens in een droomwereld, waar dus het onderbewustzijn een hoofdrol speelt, kunnen de geestelijke factoren soms op de voorgrond komen en in een enkel geval domineren. Maar de normale mens heeft er verder weinig aan. Het geheel van het onderbewustzijn is de achtergrond van uw dagelijks denken en tevens voor u de waardebepaling van uw handelingen en daden.

❖ *Waarom is dat overgeërfde angstgevoel voor vallen te wijten?*
Waarschijnlijk aan de dagen dat de jonge apen boven in de boom schuilden voor de voorvaders van de apen, terwijl er beneden heel vervelende vleeseters rond liepen, waardoor een val het einde van het leven betekende. Laten wij daarbij tevens niet vergeten dat "hoogte" en "vallen" voor de mens altijd onaangename associaties hebben gehad. Als u b.v. denkt aan de jachtmethode van de prehistorische mens, dan ontdekken wij dat hij heel vaak gebruik maakte van steenlawines die van af de rand van een hoogte naar beneden werden geworpen, zodat hij door het vallend gesteente zijn buit probeerde te treffen of te verpletteren. Als je dan naar beneden viel, kon daar wel een sauriër zijn, die jou zag als een steen, die hij wel een klap kon verkopen; en dan zat je niet in de puree, maar dan was je puree.. U begrijpt dat dat voor de mens niet erg aantrekkelijk is geweest. Ook later heeft de mens in zijn gedachten "diepte" altijd met iets onaangenaams geassocieerd. We dalen altijd af naar de onderwereld. De hel ligt ergens beneden. Het afdalen is duisternis en lijden, terwijl boven juist het licht is, de hemel, de Elyische velden. Het is dus duidelijk dat een geloof nu ook gebruik maakt van diezelfde associaties: de demonen wonen onder de wereld. En zo wordt de natuurlijke en ingeboren angst - zelfs wanneer ze niet veel zin meer heeft - in stand gehouden door de geloofsassociaties. Zo wordt ditzelfde element voortgezet en in de genen a.h.w. geënt. Het is maar een zeer kleine variatie en een zeer ingewikkelde moleculair-structuur, maar omdat het overal steeds blijft bestaan, zelfs wanneer het overigens onredelijk is, zal elke mens ergens die angst voor de diepte behouden. En zelfs indien de mens deze bewust kan beheersen, zal ze in het onderbewustzijn altijd een rol spelen.

❖ *Kunt u een korte definitie geven van het geweten.*

Het geweten bestaat uit het totaal van de in de wereld aanvaarde regels, waartegen een mens kan zondigen, zodat hij zich daardoor minder deel van die gemeenschap voelt. Met andere woorden: het geweten is de weegschaal waarop wij de aanvaardbaarheid van onze daden voor de gemeenschap plegen af te wegen.

❖ *Dus de gemeenschap komt er altijd bij te pas.*

Ja.

❖ *Is dat niet iets van jezelf?*

Neen. Voor uzelf bestaat er iets dat men misschien ten onrechte wel eens geweten zal noemen; dat is nl. het voor u harmonische, en het niet-harmonische. Maar wanneer iets voor u niet harmonisch is, dan corrigeert u en u voelt zich dan niet schuldig. Een schuldgevoel is nl. niet natuurlijk. Het klinkt misschien heel vreemd om dat zo te zeggen. Maar schuldgevoel is niet een natuurlijk aspect van ons bestaan. Schuldgevoel ontstaat eerst wanneer wij maatstaven gaan scheppen en hanteren die niet meer geheel natuurlijk zijn, waardoor er dus een gemeenschap met opgelegde waarden ontstaat, waaraan wij niet volledig tegemoet kunnen komen. En dan gaan wij een soort compromis met onszelf sluiten. Dat compromis wordt over het algemeen in de eerste plaats bepaald door hetgeen wij leren; en aan de hand daarvan voelen wij ons dan wel of niet schuldig. Wanneer men u nu altijd zegt dat u het mooie handje moet geven en men u bestraft als u de linkerhand geeft, dan wordt die linkerhand - of u het beseft of niet - voor u iets onwaardigs en dan zult u links als slecht gaan beschouwen. Vandaar ook dat de Zoon des Mensen gezeten is aan de rechterhand des Vaders. Daar hebt u een vreemd voorbeeld van die associatie. Oorspronkelijk was de rechterhand de wapenhand. Op die manier ontstaat er b.v. ook het zedelijk begrip. Het menselijk lichaam op zichzelf is natuurlijk. Daaraan zou geen schuld moeten kleven en die bestaat er ook niet in een primitieve gemeenschap. Maar nu hebben de kledingfabrikanten op een gegeven moment besloten dat de mode voor de dames is: hooggesloten en lange rokken. En als de dames nu een enkel laten zien, voelen ze zich plotseling schuldig, want dan zegt hun geweten dat ze onkuis of onzedig zijn. Dat is natuurlijk onzin, dat heeft er niets mee te maken, maar de gemeenschap ziet dit als zodanig. Zij zondigen tegen die waarden van de gemeenschap en daardoor kunnen ze zich schuldig voelen met een aangename prikkeling als ze koket zijn; en als ze erg groen zijn waarschijnlijk met een idee van: wat heb ik nu gedaan !

En dan voelen ze zich werkelijk ongelukkig.

Op die manier wordt dat, wat u geweten noemt, gevormd door alles wat er buiten u bestaat. Wat men goed heet, is goed; wat men niet goed heet, is niet goed. Voor de mens is dat buitengewoon verwarrend, want nu krijgt hij buiten die algemene waardering (het z.g. geweten) het weten wat de norm is. Zoals het geweten van Adam pas ontwaakt, wanneer hij heeft gegeten van de Boom der Kennis, zo hebben wij daarnaast dus harmonie en disharmonie. En die disharmonie en harmonie zijn zuiver persoonlijke waarden. Maar wanneer wij ons nu ergens disharmonisch mee voelen, dan gaan wij dit vergelijken met de waarden van het geweten. En als het dan niet beantwoordt aan die normen, dan voelen wij ons nog meer schuldig waarbij het schuldgevoel bij sommige mensen tot het absurde kan worden opgevoerd en bij anderen (de tegengestelden) kan wegvallen; we hebben dan te maken met iemand, die z.g. a-sociaal is. In deze mens wordt het totaal van zijn weten en krachten dus meestal gericht tegen de gemeenschap; men zegt dan: Die mens is gewetenloos. Neen, die mens is niet gewetenloos, maar bij verzet zich tegen de normen.

❖ *De waarde "goed" an sich, kent de mens die niet?*

Die waarde heb ik hier niet genoemd. Dat was bij de vorige vraag over kinderen, speciaal de baby. Daarbij heb ik gesteld, dat er een aantal feiten, een zekere wetenschap wordt meegebracht - ten dele geestelijk, ten dele reeds in de hersenen - die helpen bepalen wat harmonisch en wat niet-harmonisch is, dus lust en onlust. Maar geloof me, een kind heeft geen geweten. Een kind krijgt een geweten aangemeten. Dat is heel iets anders.

❖ *Maar buiten harmonisch of disharmonisch om, de waarde "goed" an sich, zoals b.v. liefde of kwaad, is dat niet een afgerond iets, een bestaand iets?*

Neen. Dat is geen bestaand iets. "Goed" is een zeer relatieve waarde, tenminste in menselijke ogen. In feite is alles goed wat in overeenstemming is met ons wezen plus de werkelijke bestemming daarvan. Het is dus de werkelijke bestemming die in het grote "ik" leeft, dat ook buiten de menselijke vorm voortbestaat. "Kwaad" is dus alles wat in, strijd is met dit wezen en zijn doel. En zo is voor ons dus alles, wat innerlijk het licht, de vreugde, de vrede, de harmonie

in ons bevordert, in feite goed. En alles, wat die harmonie, dat licht, die vrede verstoort, kwaad. Maar uw geweten zal heel vaak precies omgekeerd reageren en dingen, die u eigenlijk dwars zitten, goed heten en dingen, die u eigenlijk nodig hebt en voelt als een behoefte en die u vrede zouden kunnen geven, juist kwaad noemen. En waarom? Omdat de mensen als geheel hebben gezegd dat zo iets kwaad is.

❖ *Dus de Tien Geboden zijn er dus alleen om het geweten van de mensen op te bouwen?*

Neen. De Tien Geboden waren noodzakelijk om uit de verspreide stammen een volk te maken. Zij bevatten een wetgeving die alle belangrijke aspecten van de toenmalige maatschappij omvatten. Zij bevatten de sociale wetten en ook de religieuze wetten, nl. de verhouding mens - God, zoals die moest worden uitgedrukt en ze zijn als geheel dus een weergave van tijdseigen waarden. De eerste 3 geboden b.v. lopen haast parallel met de regels die wij in de Ammon-Re tempels vinden en ook in de Osiris-dienst; altijd weer t.o.v. de God en Pharao. En zo zijn ze in de Joodse gemeenschap regels geweest t.o.v. God en Mozes of de profeet. Daarbij hebben de geboden een zekere zedenleer opgebouwd, waardoor dus zeer verschillende volkeren met een zeer verschillende instelling en oorspronkelijk zelfs met een geheel verschillend geloof tezamen konden leven zonder dat er te grote verschillen bestonden.

Nu blijkt, dat de wetten van de Tien Geboden in zoverre bijzonder wijs en goed geformuleerd zijn, dat ze de mens direct aanspreken. Ze geven dus een gemiddelde menselijke waarde weer, die m.i. door alle tijden wel zal blijven bestaan. De definitie van de woorden wijzigt zich echter van tijd tot tijd.

Laten we nu eens het begrip "onkuisheid" nemen of "gij zult niet doden". Dat zijn begrippen die in de tijd van Mozes geheel andere waarden hadden dan in de huidige tijd. "Gij zult niet doden" wilde zeggen dat de mens zelf niet mocht doden, maar dat hij instrument was. Hij mocht dus nooit proberen een mens te doden, maar hij mocht rustig oorlog voeren en een geheel volk uitroeien. Want het was God Die dat deed door hem. Vandaar dus het uitroeien van de volkeren van Kanaän op een gegeven ogenblik. Dat was praktisch genocide die daar door de Joden werd gepleegd, maar dat was God, Die dat deed door hen. De motivering van het doden is dus een andere. Wij mogen niet uit een persoonlijk motief doden; en dat is tot in deze tijden een beetje bewaard gebleven, want tegenwoordig mag je, zodra er oorlog is en je werkt voor je vaderland, doden. Maar zodra je het voor jezelf wilt, mag dat niet. En dat is noodzakelijk, omdat er anders geen samenhang kan bestaan. Stel je een maatschappij voor waarin iedereen een ander straffeloos kan doden als hij er zin in heeft, wat een moordpartijen zouden dat zo nu en dan zijn ! De gehele maatschappij zou kapot gaan. Voor de mens zou het misschien beter zijn. Want het is een feit dat b.v. beleefdheid, hoffelijkheid, respect voor een ander het grootst zijn in die tijden waarin het duel gewoonte is. Het heeft ook heel veel goede kanten, maar voor het vormen van een maatschappij is het doden niet gewenst. En zo was het - om nu weer een voorbeeld te geven- in de tijd van Mozes heel normaal dat een man verscheidene vrouwen had. Alleen, hij kon zich niet zo maar meer vrouwen kiezen. Het was weer God die bepaalde of hij naast de eerste vrouw die hij zich had gekozen er anderen bij kreeg, want dat was afhankelijk van b.v. het overlijden van familieleden, die behoorden tot zijn gezin, recht hadden als echtgenoten enz. Dat was weer noodzakelijk om de strijd om vrouwen - ik wil meer vrouwen hebben dan jij - te voorkomen.

Tegenwoordig zijn er gemeenschappen die het erg vinden als er een kind op komst is voordat het huwelijk is gesloten. Ze zeggen: Dat is tegen het gebod. Maar in de Joodse gemeenschap was het juist zo dat er eerst een kind onderweg moest zijn, voordat het huwelijk werkelijk kon worden gesloten. Ziet u wat een omkering van betekenissen en waarden daarin schuilt?

De Tien Geboden hebben dus het grote voordeel dat zij als patroon in elke tijd passen. Maar dat kan alleen doordat de betekenis, de begrippen die erin liggen, in elke tijd hun waarden veranderen. Daarom zijn het dus heel mooie en grote wetten. Maar dat betekent nog niet dat hun oorsprong goddelijk moest zijn, zoals werd gesteld. Wel is zeker dat ze oorspronkelijk als goddelijk moesten worden voorgesteld om ze aanvaard te krijgen door een nog zeer uiteenlopend volk. Er waren in die tijd zelfs vereerders van Seth bij, volgelingen van Thoth, Ammon-Apis vereerders, vuuraanbidders, sterrenaanbidders, zonnevereerders bij de Joden. Het was een heel gemengd gezelschap en daarom moest er van de God, Die door Zijn wonder had bewezen dat Hij de sterke was (Jahwe) het gebod komen, opdat er een eenheid kon worden geschapen. Het was dus ten dele eigenlijk een sociaal fenomeen, maar dan zo verlicht

en daardoor waarschijnlijk toch wel uit het Hoogste geïnspireerd werd gegeven, dat het in alle tijden gehanteerd kan worden om een gemeenschap van mensen mogelijk te maken.

❖ *In ons lichaam spelen zich zoveel processen af, die bij onderzoek blijken een zo enorme intelligentie als achtergrond te hebben. De Rozenkruisers b.v. spreken van de hoofdingenieur in het lichaam. Dit kan toch niet onder het onderbewustzijn gerekend worden. Het gaat ook buiten ons gewoon bewustzijn om. Waar ressorteert dit dan onder?*

Dat ressorteert onder de werking van de kleine hersenen ofwel onder het ingebouwd automatisme van het menselijk lichaam. Met andere woorden: het menselijk lichaam heeft een aantal grondwaarden die in het ras zijn gegroeid. Wij kunnen desnoods zeggen, als u dat wilt: Het is een rassengeest, die dat beïnvloedt. En al die processen zijn zodanig ingesteld, dat uw lichaam, - ook zonder dat u er bewust aan denkt - reageert op elke wijziging in omstandigheden, zowel innerlijk en emotioneel als uiterlijk. En zo past het lichaam zich dus aan o.m. aan uw gedachten, aan uw denkbeelden. Maar het eigenaardige verschijnsel is dit: u spreekt over een Hoofdingenieur. Dan bent u zelf waarschijnlijk de directeur, want u hebt alle mogelijkheden om - wanneer u uw denkvermogen beheerst - ook uw lichaam te beheersen. De mens is dus niet afhankelijk van de automatische processen, maar de automatische processen maken het menselijk bestaan ook dan mogelijk, wanneer nog geen bewustzijn is verworven, waardoor een algehele beheersing van het stoffelijk voertuig dus wenselijk en mogelijk wordt.

En dan kun je dat alles uiteen gaan rafelen, maar de samenwerking der organen is niet een kwestie van een ingenieur, dat is een kwestie van stof. De bijnier scheidt een beetje meer of minder af en plotseling verandert uw gemoedsstemming; andere klierafscheidingen en de circulatie van uw bloed verandert, de activiteit van de hersenen verandert en al wat er bij behoort. Dat is een chemische reactie. De bijnier heeft weer gefunctioneerd, omdat zij door de mens en zijn verschillende voertuigen plus zijn zenuwstelsel, spiertrekkingen enz. werd geactiveerd. Wanneer de voeding niet voldoende of onevenwichtig is, dan zijn er bepaalde delen van het automatisme, die meteen fout lopen. Wanneer er nu een bewust denkende ingenieur zat, zou hij zeggen: "Ik heb dat met alle geweld nodig."

Maar het vreemde is: dat bestaat bij een mens niet. Een mens, die eigenlijk zout nodig heeft maar niet van zout houdt, blijft desondanks zoetigheid eten. Dat is heel eigenaardig. Dus omdat de behoeften niet meer erkend worden, behoeven wij niet te zeggen dat er een zelfstandig denkvermogen is.

❖ *Maar om nu dat bewustzijn zo te laten functioneren dat het beantwoordt aan al deze dingen, dat is de grote moeilijkheid.*

Dat ben ik direct met u eens. Daarmee kunnen wij misschien gelijktijdig het slot voor deze bijeenkomst maken.

❖ *Lao tze leerde dat men door middel van Woe wei tot Tao kon geraken....*

.....Waardoor het erkennen van de stroom der waarden men komt tot de absolute harmonie in alle dingen. Dat zit er inderdaad bij. Ook dit zal ik in mijn slotwoord beantwoorden.

Wij zullen de bijeenkomst nu besluiten en ik kan dit alleen doen door het bewustzijn nog even te bezien.

Niet dat wat ik mij voorstel, doch dat wat ik ervaar als werkelijkheid en waarop ik mij baseer, is voor mij bepalend voor mijn reacties. Dat betekent ook: de krachten die ik opneem, de krachten die ik kan uitstralen. Dat betekent niet alleen de activiteit van het menselijk lichaam maar ook van het levenslichaam, de astrale waarden enz. Het vormen van dat bewustzijn kan alleen gebeuren door dat bewustzijn steeds meer aan een werkelijkheid aan te passen. Die werkelijkheid kan nooit een stoffelijke werkelijkheid alleen zijn, want de stoffelijke werkelijkheid is onvoldoende om het bewustzijn harmonie te geven. Daarom is het noodzakelijk dat willen wij met ons bewustzijn een redelijke beheersing over de stof en over onze ontwikkelingsmogelijkheden verkrijgen, wij erkennen wie en wat wij zijn.

Dat is niet alleen de zelfkennis, want wij bevinden ons in een stroom van gebeurtenissen. Rond ons is een voortdurende wisseling van waarden die voor ons persoonlijk betekenis hebben als goed en kwaad en die van dag tot dag kunnen verschillen. Wij moeten steeds een evenwicht tussen deze waarden vinden. Wij kunnen niet in onze wereld alleen het goede mogelijk maken zonder gelijktijdig het kwade te bevorderen. Maar wij kunnen het goede erkennen en het kwade aanvaarden, zodat deze beide elkaar in balans houden. Zolang die balans tussen beide

bestaat, nemen wij in het totaal der dingen een plaats in die voor ons bewustzijn aanvaardbaar is.

Wanneer wij daarnaast een hogere kracht erkennen (dus datgene wat reëel is, wat doel geeft aan onze bestemming), dan zal ons bewustzijn vanzelf groeien naar een steeds meeromvattende erkenning van waarden. Wij zullen steeds meer rond ons zien wat in ons wezen een balans vereist. Wij zullen steeds gelijkmoediger zijn temidden van deze dingen en dus ook gelijkmoediger en evenwichtiger onze bestemming vervullen.

Er is een balans nodig van begrip en wijsheid enerzijds en van leven anderzijds. De grootste wijsheid kan voor ons alleen storend zijn en onze beheersing verminderen, als wij haar niet onmiddellijk compenseren met de daad. En een daad op zichzelf kan voor ons demonisch en slecht zijn, tenzij ze gecompenseerd wordt door ons bewustzijn. Waar deze waarden in evenwicht zijn, is de stroom van het gebeuren aangepast aan ons wezen. Wij drijven a.h.w. op de goddelijke orde: de werkelijkheid. En in deze werkelijkheid vinden wij de eenheid met het geheel.

Bewustwording is dus niet alleen maar een proces van meer weten, het is ook een proces van meer zijn. En dat "meer zijn" houdt in dat je je eigen plaats juist inneemt, dat je jezelf steeds harmonischer maakt. Maar dan betekent het ook dat je dus steeds weer de waarheid omtrent je wezen beseft. Hoe meer ik de waarheid omtrent wat ik ben en wat de mogelijkheden van mijn wereld zijn, hoe ik besta in het totaal zijnde, beseft en ze in mij realiseer, hoe juister ik ook kan zeggen: hier ligt mijn doel, ik wil dus zo. En dan bevestigt mijn hele wezen dit. Ik kan dan op elk gebied - van het hoogste tot het langste - niet slechts bewust willen met de zekerheid dat mijn totaal wezen harmonisch is met het zijnde, maar ik kan gelijktijdig daarmee elk chakra zo activeren, dat het zijn krachten uitzendt en de antwoorden ontvangt, totdat eindelijk het totaal zijnde op mij reageert met de hoogste waarden van geest en bewustzijn tot het laagst stoffelijke toe.

Daarin ligt het grote geheim dat wij vanavond hebben getracht enigszins te definiëren: de bron van de menselijke kracht en de menselijke vermogens. De bron is de oneindigheid, zeker. Maar de oneindigheid is rond ons, altijd. Onze krachten kunnen alleen tot uiting komen, de krachten van het oneindige kunnen door ons bewustzijn en wezen alleen ten volle werken, wanneer wij op enigerlei wijze daarin een harmonie vinden.

Bij die harmonie kan er sprake zijn van een omkering van waarden. Dan zijn we volgens de opvattingen demonisch, duivels, zwartmagisch; en dan zijn wij vijandig aan de mensheid. Maar zelfs dan vervullen wij een bepaalde taak en bestemming in het geheel. Het is de vervulling van de bestemming, van de taak, die de bewustwording bepaalt. Die het gebruik van de werkelijke krachten en vermogens bepaalt, welke in je schuilen en die bepaalt de bewuste beheersing van wat je nu bent om uit die beheersing te komen tot één-zijn in en met alle dingen.

Ik hoop dat ge allebei meteen hierin een antwoord hebt gevonden op uw vragen. Want wij allen - of we geest zijn of stof - wij zijn deel van een oneindigheid. En in die oneindigheid zijn wij een vaste factor in het Goddelijke, in het Zijn. Wanneer wij op elk ogenblik van ons zijn niet slechts bestaan, gedreven door het oneindige, maar erkennende het oneindige, zo de balans vinden tussen de oordelen en mogelijkheden rond ons, dan vervullen wij op elk ogenblik het totaal van ons wezen; en daarmee vervullen wij de perfecte ordening. De ordening die ons maakt tot een voertuig van het Goddelijke, van het Totale en niet slechts een beperkt wezen, dat ondanks zichzelf door de stroom van gebeuren gedreven worstelt om zijn baan in stand te houden.

Uit de illusie te komen tot de werkelijkheid, dat is onze taak. Niet tot een werkelijkheid die alleen het heden betreft, maar die ons wezen en ons totaal bestaan in alle fasen en sferen omvat.

Ik hoop dat deze lezing u niet alleen met problemen heeft geconfronteerd, maar u een verklaring heeft gegeven voor sommige facetten in uw eigen wezen en over de aan- of afwezigheid van gevoeligheden en waarden. Als u die verklaring beseft, wordt uw bewustzijn groter en leert u zelf de juiste toepassing te vinden van al wat in en rond u bestaat.